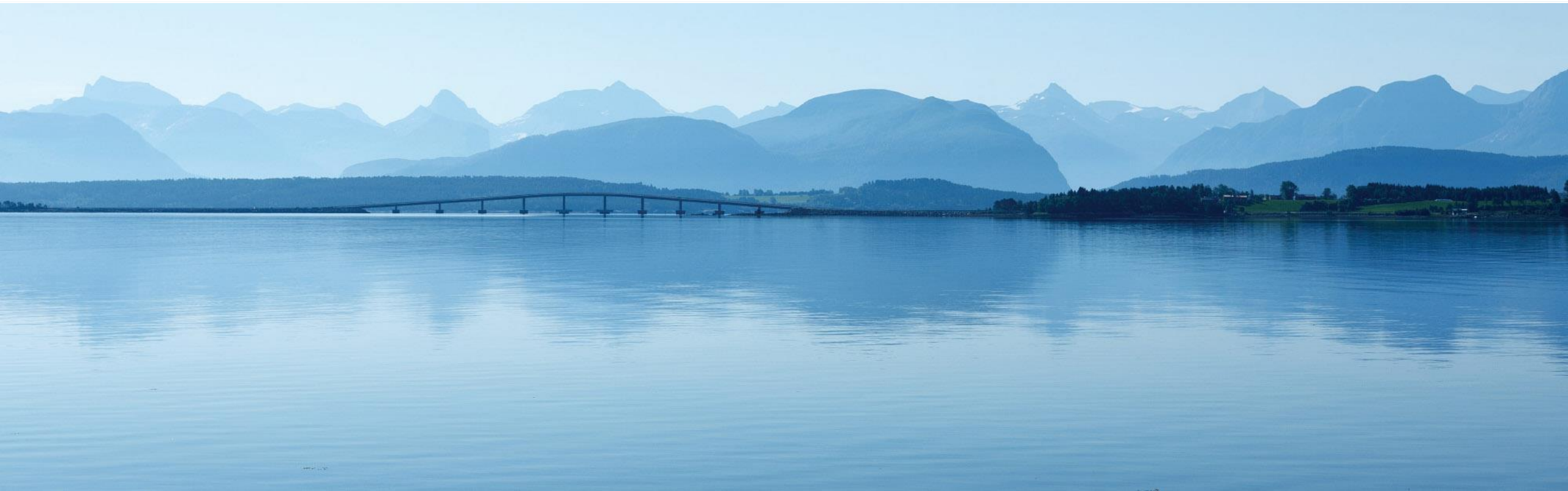

MIFID II – Status EU, EØS og Norge

Finans Norges Complianceseminar 25. september 2018

Juridisk direktør/advokat Carl Flock

Disposisjon

- I. Norsk gjennomføring i nasjonal rett – status
- II. Når blir MiFID II tatt inn i EØS-avtalen?
- III. MIFID II – regelverket utpensles fortsatt på nivå 3
- IV. Noen særtemaer av mer nasjonal karakter
 - Agenter
 - Bransjeregulering av egenhandel

MiFID II – status i norsk rett

- MiFID II ble hasteinnført i norsk rett ved tre midlertidige forskrifter fastsatt hhv. 4. og 20. desember 2017. Tilsvarende 50 (!) EU-rettsakter fra nivå 1 og 2.
- Fra Finans Norges [høringsuttalelse](#) 27.04.18:

«Finans Norge vil fremheve at det - gode intensjoner til tross – har klare rettssikkerhetsmessige utfordringer at et omfattende regelverk blir vedtatt uten at Stortinget har blitt involvert i behandlingen. Det er videre uvanlig at et så betydelig regelverk fastsettes uten verken forutgående høring eller noen form for veiledning i etterkant, ref. utredningsinstruksen. Hovedrettsaktene i MiFID II/MiFIR ble vedtatt allerede for om lag fire år siden og andre sammenlignbare land har for lengst klart å gjennomføre regelverket.

- Lov 15.06.18 nr. 35 om endringer av verdipapirhandelloven og opphevelse av børsloven. Ikrafttreden ikke fastsatt, men trolig 2019.
- Gjeldende rettstilstand: vphl + forskrift lever side om side med MiFID II forskriftene. Hva gjelder ved motstrid?

Sentrale forarbeider til «ny» vphl

- Verdipapirlovutvalgets utredning og Finansdepartementets lovforslag
- Høydepunkter fra Prop. 77. L:
 - Korte drøftelser. Understreker direktivnær gjennomføring.
 - div. språklige endringer uten materiell betydning
 - viktig drøftelse av regulering av provisjoner
 - lydopptak: viktig avklaring ift. GDPR
 - særregler om marginsikkerhet oppheves

Prop. 77 L

(2017–2018)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i verdipapirhandellden
og oppheving av børslden mv.
(MiFID II og MiFIR)

NOU Norges offentlige utredninger 2017: 1

Markeder for finansielle
instrumenter

Gjennomføring av MiFID II og MiFIR

Hvilken status har norske forarbeider til et fullharmonisert EU-regelverk

- Norske forarbeider fortsatt utgangspunkt for tolkning av norske regler. Når regelverket gjennomfører EU-rett er imidlertid «kilden» EU-reglene.
- Folkerettslige tekster har ikke forarbeider tilsvarende norsk rett. Hva gjelder da:
 - Fortalen i direktiv og forordninger
 - Mer av etterfølgende tolkninger: Q&A, retningslinjer på nivå 3, etterlevelseskontroll på nivå 4
 - ECJ er øverste fortolker
- Hvilken rolle og betydning har gjennomføring i EØS?

MiFID II – status EØS-avtalen

- Hvorfor er EØS-avtalen lenken til norsk gjennomføring?
- Etter tilsynsfloken en stor «backlog» og hundretalls rettsakter fortsatt i kø
- Våren 2018: BRRD, UCITS V og EMIR tatt inn. MiFID II/MiFIR?

Finans Norge v/Idar Kreutzer

Dato
29.08.2018

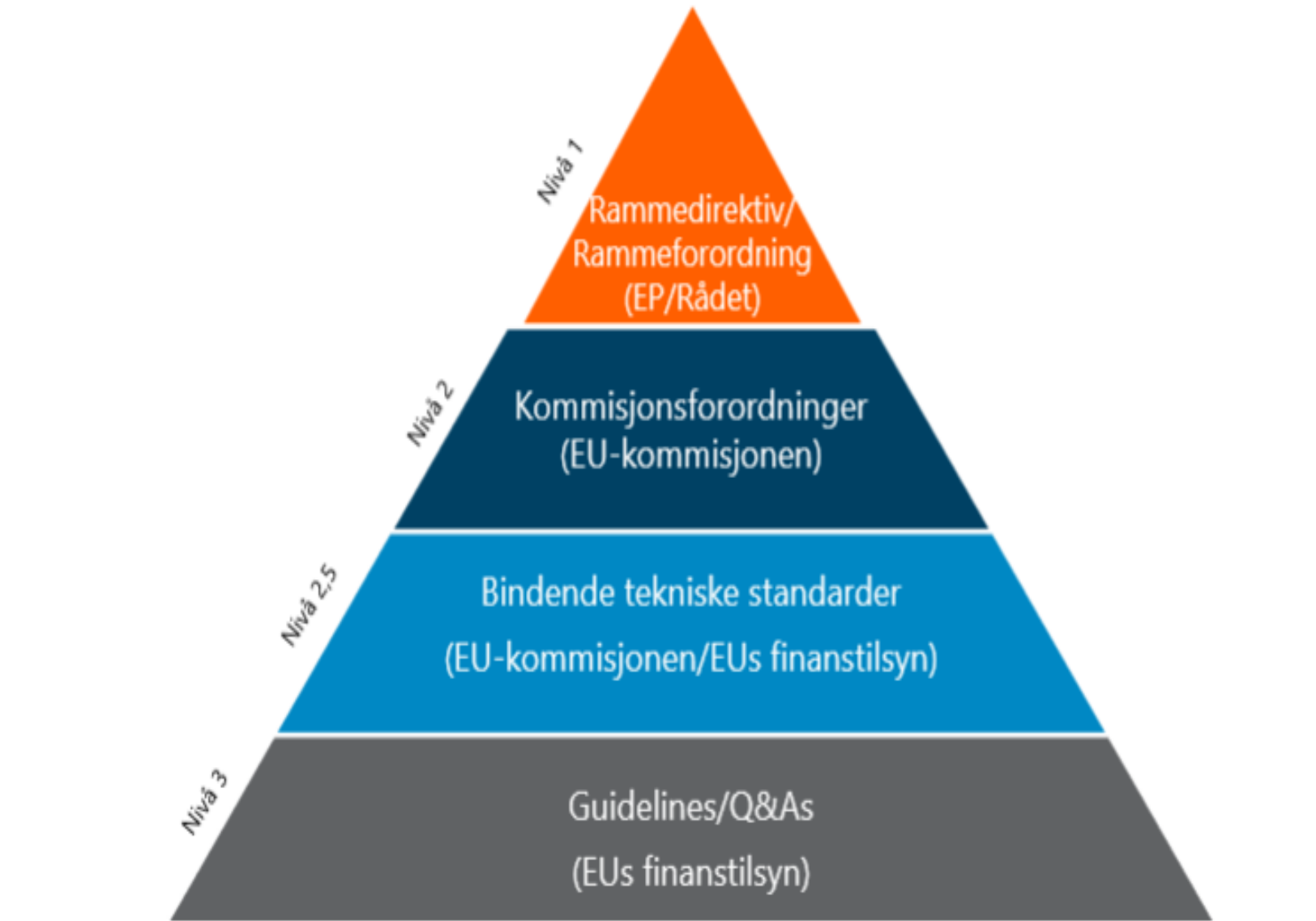
Innlemmelse av EUs soliditetsregelverk (CRR / CRD IV) i EØS-avtalen

Jeg viser til e-post 2. juli 2018 om innlemmelse av EUs soliditetsregelverk (CRR/CRD IV) i EØS-avtalen.

Jeg har forståelse for at næringen er opptatt av å få innlemmet dette regelverket i EØS-avtalen raskt, og dette er, som du vet, et arbeid som har høy prioritet hos oss.

Som omtalt i mitt innlegg i Stortingets Europautvalg 29. mai i år er det nå i hovedsak ett viktig spørsmål som gjenstår å avklare før vi kan få innlemmet både verdipapirregelverket (MiFID/MiFIR) og soliditetsregelverket (CRR/CRDIV), inkludert de utfyllende nivå 2-rettsaktene. Spørsmålet gjelder et ønske fra et annet EØS/EFTA-land om større fleksibilitet enn det EUs regelverk gir til EUs medlemsland på et avgrenset område. Utover at det er viktig å få løst spørsmålet slik at vi kommer videre i arbeidet, vil dette utestående spørsmålet neppe ha direkte betydning for norske foretak. Jeg har tett kontakt både med mine EØS/EFTA-kolleger og EU-kommisjonen for å bidra til at vi så raskt som mulig kan finne en løsning.

Regelverkspyramiden i EU

MiFID II – prosesser i EU

- Regelverksproduksjonen har flyttet til nivå 3
- ESMA er den sentrale kilden, bl.a:
 - Rapport om automatiserte råd 05.09.18
 - Retningslinjer om egnethetstesting 28.05.18
 - Omfattende Q&A om MiFID II/MiFIR oppdatert 12.07.18
- Generelt et annet detaljnivå enn norsk rettstradisjon.
- Eks utkast til nye retningslinjer fra EBA og ESMA om egnethetskrav for ledelse, styremedlemmer og nøkkelpersonell.

GUIDELINES AND TECHNICAL STANDARDS

The elaboration and issuance of Technical Standards and Guidelines are key parts of ESMA's work. All documents are available in the [main library](#), and on this page we provide an overview with the links to the specific documents.

GUIDELINES

In order to promote supervisory convergence ESMA has the power to issue guidelines (Article 16ESMA Regulation 1095/2010) which are addressed to competent authorities or, as the case may be, to market participants. In the context of developing the guidelines ESMA will, where appropriate, conduct open public consultation. ESMA is entitled to receive information from competent authorities or, as the case may be, from market participants whether they comply with the guidelines and to publish the reasons of supervisory authorities' non-compliance.

The table below provides an overview of all guidelines published on our website, with information about the process and related documents.

[Guidelines](#)

TECHNICAL STANDARDS

According to Articles 10 et seq. Regulation 1095/2010 ESMA is entitled to elaborate technical standards to be submitted to the Commission for endorsement. Depending on the level 1 mandate ESMA will either develop regulatory technical standards which are endorsed by the Commission by means of delegated acts under Article 290 TFEU or implementing technical standards which are adopted by the Commission by means of implementing acts under Article 291 TFEU. Usually, ESMA will conduct open public consultations before submitting the technical standards to the Commission.

In the table below, ESMA provides an overview of all technical standards published on our website, with information about the process and related documents.

[Technical Standards](#)

Nye krav til egnethet- fra prinsipper til detaljer

Rundskriv Vurdering av egnethetskrav

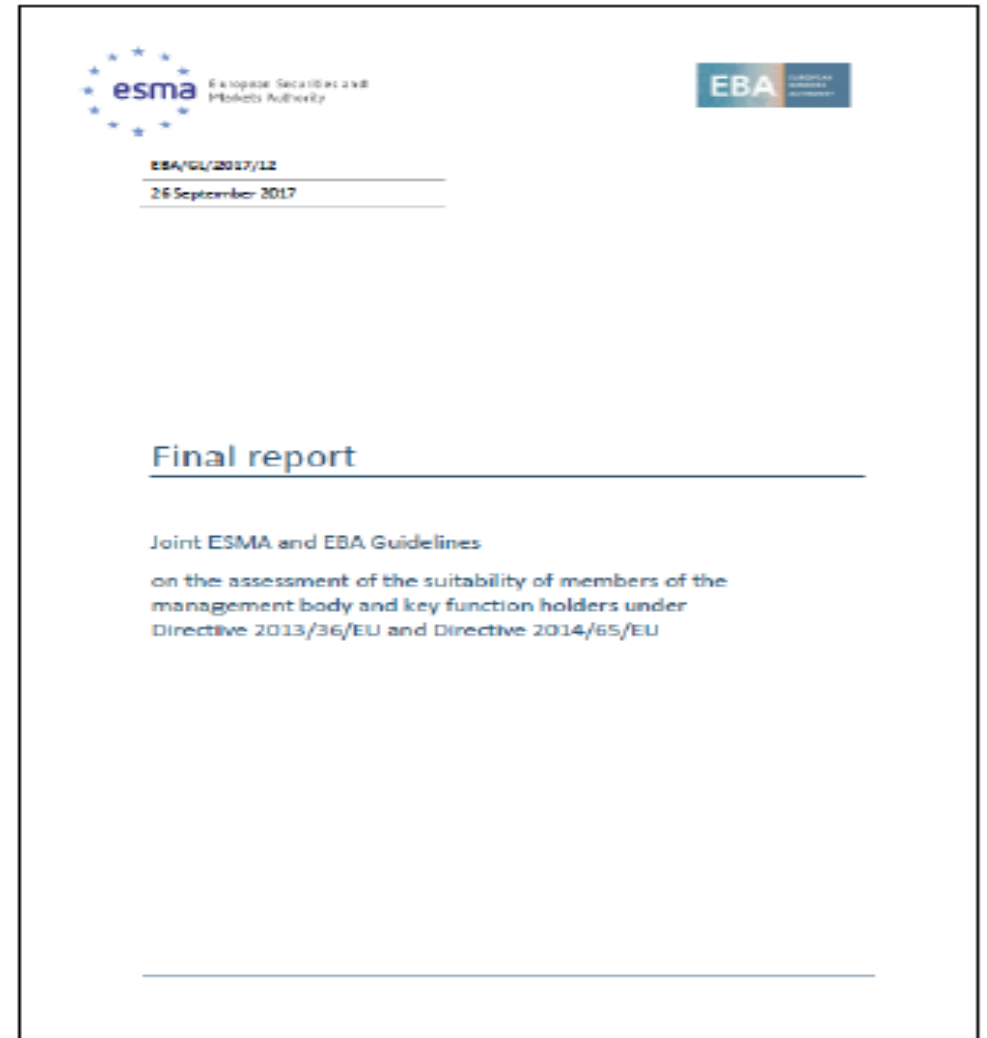

Innhold

1 Innledning	3
2 Personkretsen	5
2.1 Styremedlemmer	5
2.2 Daglig leder	6
2.3 Andre som faktisk leder virksomheten	6
2.4 Nøkkelfunksjoner	7
3 Krav til erfaring	8
3.1 Styremedlemmer	8
3.2 Selskapets ledelse	8
3.3 Forsikringsformidlere	9
3.4 Personlige konsesjoner	9
4 Straffbare forhold	10
4.1 Krav til politiattest	10
4.2 Vurdering av straffbare forhold	10
Straffbare forhold	10
Mistanke om lovovertrjedelse	10
Sanksjoner mot foretak	10
5 Andre adferdskrav	11
5.1 Administrative gebyrer	11
5.2 Økonomiske forhold	11
5.3 Skattemessige forhold	11
5.4 Andre forhold	12
6 Enkelte andre spørsmål knyttet til Finanstilsynets egnethetsvurdering	12
Vedlegg:	13
Vedlegg 1: Egnethetsvurdering – foretak – skjema for person	13
Vedlegg 2: Forsikringsformidlingsforetak – skjema for person	13
Vedlegg 3: Søknad om personlig konsesjon – inkassovirksomhet	13

ESMA og EBAs retningslinjer om egnethet

- Publisert 26.09.17
- Skulle tre i kraft 01.07.18, men ikke vedtatt
- Bakgrunn: MiFID II, CRD IV
- + finanskrisen
- 131 sider totalt

EBA og ESMA guideline: Egnethet for styre og ledelse

Annex1 [Skrivebeskyttet] - Excel

Arbeidsbokvisninger

Vis

Zoom

Vindu

Makroer

N9

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U
10											A = Absent										
11											L = Low										
12											ML = Medium-Low										
13											MH = Medium-High										
14											H = High										
15	Group business model / strategy		Name member	Name member	Name member	Name member	Name member	Name member	Name member	Name member											
16	Major business line 1																				
17	Major business line 2																				
18	Major business line 3																				
19	Major business line 4																				
20	Major geography 1																				
21	Major geography 2																				
22	Major geography 3																				
23	Major geography 4																				
24	Major branch/subsidiary 1																				
25	Major branch/subsidiary 2																				
26	Major branch/subsidiary 3																				
27	Major branch/subsidiary 4																				
28	Major product line 1																				
29	Major product line 2																				
30	Major product line 3																				
31	Major product line 4																				

Instructions Business model requirements Governance Risk mngt, compliance, audit Man: ...

80%

Utkast til nye retningslinjer om utkontraktering

- Nye EU retningslinjer fra EBA om «outsourcing» på høring. Vedtas vinteren 2019
- Annen avgrensning enn norske regelverk:
 - meldeplikt for «Critical and important functions»
 - Ikke ex ante godkjenning.
- Krav til internt register over all utkontraktering. Utfyllende krav til interne retningslinjer og kompetanse internt, krav til kontrakter, «exit strategier», utkontraktering til sky m.m.
- Understreker forskjell på utkontraktering internt i konsern + proporsjonalitet

Betydelige dokumentasjonskrav for europeiske banker

Andre nasjonale endringer i støpeskjeen

- I dag **regulering av agenter** i vphl § 10-16 + forskrift § 10-42 til 10-46. Bl.a. begrensning i antall agenter pr. konsesjon. Særnorske regler begrunnet i investorbeskyttelse.
- Viktig unntak for kredittinstitusjoner
- Vurdert av Verdipapirlovutvalget i NOU 2018: 1, se pkt. 6.13.2 s. 64-65

«Utvalget anser at de særnorske bestemmelsene på dette området er godt begrunnet i hensynet til investorbeskyttelse, og er ikke kjent med forhold som tilsier at det er behov for endringer i gjeldende rett på dette punkt. Utvalget foreslår at gjeldende bestemmelser videreføres i nye §§ 10-8 til 10-12 i verdipapirforskriften.»

- Men: Utredning fra Finanstilsynet med frist 1. oktober 2018.

Andre nasjonale endringer i støpeskjeen

- De særnorske **egenhandelsreglene** i kap. 8 oppheves i ny vphl. Kom i tillegg til kravet om interne retningslinjer jf. § 9-11.
- Sjablongmessige regler innført før MiFID fjernt fra direktivnær implementering. Eksempel på «Goldplating».

- Prop. 77 L (2017-2018) pkt. 5.2.7.5 s. 54:

«Departementet viser til at bestemmelsene i MiFID II dekker flere av de kravene som ligger inne i det gjeldende norske regelverket for ansattes egenhandel i verdipapirhandelloven kapittel 8, men slik at regelverket i MiFID II generelt legger opp til at det er foretakene selv som må fastsette interne regler for ansattes egenhandel.»

- Bransjeregler i regi av VPFF og VFF i støpeskjeen. Finans Norge standard?